

УДК 330.131.7

DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-1834/2024-10.4>

Разумова Г.В.

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування
*Державний вищий навчальний заклад
«Прийзовський державний технічний університет»*
старший науковий співробітник
Дніпропетровський науково-дослідний інститут судових експертиз
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4432-4050>

Оскома О.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів
*Навчально-науковий інститут
«Український державний хіміко-технологічний університет»
Українського державного університету науки і технологій*
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1429-2070>

Razumova Hanna

*State Higher Education Institution "Pryazovskyi State Technical University";
Dnipropetrovsk Scientific Research Institute of Forensic Expertise*

Oskoma Olena

*Educational and Scientific Institute
"Ukrainian State University of Chemical Technology"
Ukrainian State University of Science and Technology*

АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

ANALYSIS AND EVALUATION OF FINANCIAL RISKS OF THE ENTERPRISE

В статті наведено ключові причини необхідності аналізу та оцінювання фінансових ризиків в умовах сучасних викликів та нестабільності. Зокрема, розкрито важливість цього процесу для українських підприємств, які функціонують в умовах воєнних дій. Визначено, що аналіз та оцінювання фінансових ризиків є необхідними для забезпечення стабільності та ефективності діяльності підприємства. Проаналізовано основні методи оцінки фінансових ризиків. На основі проведеного дослідження зроблено рекомендації для вітчизняних підприємств щодо удосконалення системи аналізу та оцінювання фінансових ризиків. Зазначено, що впровадження SAP Risk Management та ефективне навчання персоналу дозволить вітчизняним підприємствам не лише успішно управляти фінансовими ризиками, але й підвищити загальну ефективність бізнес-процесів та конкурентоспроможність.

Ключові слова: фінансовий ризик, ризик-менеджмент, оцінка фінансового ризику, фінансова стабільність, аналіз, управління.

In the conditions of the modern market environment, where economic fluctuations, competition and unpredictable external factors constantly affect the activities of enterprises, the ability of companies to effectively analyze and assess financial risks, which are an integral part of any business activity, becomes especially important. Proper management of them is a key factor for ensuring the stability and development of the company. The purpose of the article is to formulate recommendations for domestic enterprises regarding the improvement of the system of analysis

and assessment of financial risks. The article gives the key reasons for the need to analyze and assess financial risks in the conditions of modern challenges and instability. In particular, the importance of this process for Ukrainian enterprises operating in wartime conditions is revealed. It was determined that the analysis and assessment of financial risks are necessary to ensure the stability and efficiency of the enterprise. The main methods of assessing financial risks are analyzed. Based on the conducted research, recommendations were made for domestic enterprises to improve the system of analysis and assessment of financial risks. It has been established that the analysis and assessment of financial risks is a complex and multifaceted process that covers various aspects of the company's activity and requires the integration of modern technologies, methodologies and management practices. Implementation of an effective financial risk management system contributes to increasing the stability of the enterprise, its ability to adapt to changes and ensure long-term success on the market. It is noted that the priority tasks for most domestic enterprises are the introduction of automation of processes of identification of potential risks and training of personnel. Implementation of SAP Risk Management and effective staff training will allow domestic enterprises not only to successfully manage financial risks, but also to increase the overall efficiency of business processes and competitiveness. The benefits of implementing the SAP Risk Management program for improving the company's financial risk management system are revealed.

Keywords: financial risk, risk management, financial risk assessment, financial stability, analysis, management.

Постановка проблеми. В умовах сучасного ринкового середовища, де економічні коливання, конкуренція та непередбачувані зовнішні фактори постійно впливають на діяльність підприємств, особливого значення набуває здатність компаній ефективно аналізувати та оцінювати фінансові ризики, які є невід'ємною частиною будь-якої підприємницької діяльності, і правильне управління ними є ключовим фактором для забезпечення стабільності та розвитку компанії. Незалежно від розміру чи галузі діяльності, підприємства зіштовхуються з різними видами фінансових ризиків, включаючи кредитні, ринкові, операційні та інші види ризиків, які можуть значно впливати на їх фінансові результати та конкурентоспроможність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань, пов'язаних з оцінюванням ризиків та ризик-менеджментом, присвячено широко коло досліджень вітчизняних та закордонних вчених, зокрема: Байдацький М.В. [11], Балдинюк В.М. [7], Бутенко В.М. [11], Гапонюк О.І. [2], Захарова Н.Ю. [3; 10], Орлик О.В. [1], Сирмаїїх І.В. [2], Старинець О.Г. [5], Томашук І.В. [6], Томашук І.О. [6], Яцух О.О. [3], Lomothey R. [9] та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте, незважаючи на численні дослідження оцінювання та управління фінансовими ризиками потребує подальшого розгляду через численні чинники, що наразі впливають на діяльність вітчизняних підприємств, які мають дестабілізуючий вплив та негативні наслідки для їх фінансового стану.

Постановка завдання. Метою статті є формування рекомендацій для вітчизняних підприємств щодо удосконалення системи аналізу та оцінювання фінансових ризиків.

Виклад основного матеріалу дослідження. На думку, Орлик О.В., ефективний аналіз та оцінювання фінансових ризиків дозволяє вчасно виявляти потенційні загрози, розробляти стратегії для їх мінімізації та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Це сприяє не лише запобіганню банкрутства та оптимізації грошових потоків, але й підвищенню ефективності управління компанією в цілому. Водночас, постійний моніторинг ринкових умов та адаптація до змін забезпечують підприємству конкурентну перевагу та сприяють інноваційному розвитку [1, с. 219]. В умовах зростаючої важливості прозорого та відповідального ведення бізнесу, управління фінансовими

ризики стає також критично важливим для підтримки довіри інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Важливо зазначити, що в сучасних умовах цифровізації та автоматизації бізнес-процесів підприємства мають доступ до широкого спектру технологічних інструментів, які значно покращують процеси аналізу та оцінювання ризиків. Впровадження сучасних інформаційних технологій, автоматизація збору даних, використання штучного інтелекту та машинного навчання відкривають нові можливості для більш точного прогнозування та управління фінансовими ризиками. Підвищення кваліфікації персоналу та розвиток культури управління ризиками також є важливими аспектами, що забезпечують ефективність цих процесів.

Отже, аналіз та оцінювання фінансових ризиків є комплексним і багатогранним процесом, що охоплює різні аспекти діяльності підприємства та вимагає інтеграції сучасних технологій, методологій та управлінських практик. Впровадження ефективної системи управління фінансовими ризиками сприяє підвищенню стійкості підприємства, його здатності до адаптації в умовах змін та забезпеченню довгострокового успіху на ринку.

Аналіз та оцінювання фінансових ризиків є необхідними елементами управління підприємством з таких ключових причин, виокремлених Гапонюк О.І. та Сирмаїїх І.В. [2, с. 83]:

1. Забезпечення фінансової стабільності. Ідентифікація потенційних фінансових загроз дозволяє підприємству вчасно вжити заходів для їх усунення або пом'якшення, що мінімізує ризик банкрутства. Аналіз фінансових ризиків допомагає оптимізувати управління грошовими потоками та забезпечити ліквідність підприємства в різних умовах.

2. Підвищення ефективності управлінських рішень. Надання керівництву точної та своєчасної інформації про потенційні ризики дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення. Оцінка фінансових ризиків є важливою складовою стратегіч-

ного планування, допомагаючи формувати стратегії, що враховують можливі загрози та можливості.

3. Підвищення конкурентоспроможності. Постійний моніторинг та аналіз ризиків дають підприємству можливість швидше реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, забезпечуючи конкурентну перевагу. Оцінка ризиків при впровадженні нових технологій чи продуктів допомагає мінімізувати фінансові втрати та підвищити ефективність інноваційних проєктів.

4. Поліпшення фінансового контролю. Аналіз ризиків допомагає виявити слабкі місця у фінансовій структурі підприємства та визначити області, що потребують удосконалення. Моніторинг фінансових показників та постійне оцінювання фінансових ризиків дозволяє своєчасно виявляти відхилення від планових показників та вживати коригувальних заходів.

5. Зниження вартості капіталу. Ефективне управління фінансовими ризиками здатне покращити кредитний рейтинг підприємства, що знижує вартість залучення капіталу. Прозоре та систематичне управління ризиками підвищує довіру інвесторів та акціонерів, що сприяє залученню додаткових інвестицій.

6. Відповідність законодавчим вимогам. Багато країн мають законодавчі вимоги щодо управління ризиками, особливо у фінансовому секторі. Регулярний аналіз та оцінка ризиків допомагають дотримуватись цих вимог. Прозоре управління ризиками та регулярна звітність зменшують ризик регуляторних перевірок та санкцій.

7. Підтримка сталого розвитку. Аналіз фінансових ризиків враховує також екологічні та соціальні фактори, що допомагає підприємству вести відповідальний бізнес та підтримувати сталість. Оцінка довгострокових фінансових ризиків сприяє сталому розвитку підприємства, дозволяючи враховувати можливі загрози та будувати стратегії на багато років вперед [3, с. 175].

Таким чином, аналіз та оцінювання фінансових ризиків є необхідними для забезпечення стабільності та ефективності

діяльності підприємства. Вони дозволяють вчасно виявляти та мінімізувати потенційні загрози, покращувати управлінські рішення, підвищувати конкурентоспроможність та відповідати законодавчим вимогам. Інтеграція ефективної системи управління ризиками є невід'ємною частиною успішного бізнесу в сучасних умовах.

На нашу думку, необхідність аналізу та оцінювання фінансових ризиків для українських підприємств, які функціонують в умовах воєнних дій, є особливо актуальною з огляду на кілька ключових факторів.

1. Нестабільність макроекономічного середовища. Воєнний конфлікт призвів до значної нестабільності в макроекономічному середовищі України. Падіння ВВП, інфляція, знецінення національної валюти та коливання процентних ставок створюють додаткові ризики для підприємств. Аналіз фінансових ризиків дозволяє вчасно реагувати на ці зміни, оптимізуючи фінансову політику та мінімізуючи втрати.

2. Порушення ланцюгів постачання. Воєнні дії та окупація певних територій призвели до значних порушень у ланцюгах постачання. Це включає недоступність сировини, знищення інфраструктури та логістичні ускладнення. Оцінка ризиків допомагає підприємствам розробляти альтернативні плани постачання та зменшувати залежність від ризикових маршрутів.

3. Зниження купівельної спроможності населення. Внаслідок воєнних дій багато українців втратили роботу, ціни підвищились, а рівень доходів знизився. Це безпосередньо впливає на купівельну спроможність населення та попит на товари та послуги. Аналіз фінансових ризиків дає підприємствам змогу прогнозувати зміни в попиті та адаптувати свою стратегію збуту відповідно до нових умов.

4. Підвищений ризик дефолтів та неплатежів. Воєнні дії суттєво підвищують ризик дефолтів як серед підприємств, так і серед фізичних осіб. Відсутність або недостатність коштів здатна призвести до неплатежів по кредитах та контрактних зобов'язаннях. Систематичний аналіз фінансових ризи-

ків дозволяє виявити найбільш вразливих контрагентів та вжити заходів для захисту своїх фінансових інтересів.

5. Необхідність адаптації до змін у законодавстві. Воєнний конфлікт викликав численні зміни у законодавчому полі, зокрема у податковій, митній та регуляторній сферах. Це створює додаткові виклики для підприємств, які повинні швидко адаптуватися до нових вимог. Оцінка фінансових ризиків допомагає підприємствам прогнозувати та готуватися до змін у законодавстві, зменшуючи юридичні та фінансові ризики.

6. Психологічний та моральний тиск на працівників. Воєнний конфлікт впливає на психологічний стан працівників, що знижує їх продуктивність та підвищує рівень стресу. Це також може призводити до збільшення витрат на соціальні програми та підтримку працівників. Аналіз фінансових ризиків враховує ці аспекти та допомагає розробляти стратегії для підтримки персоналу та збереження його ефективності.

Отже, в умовах воєнних дій аналіз та оцінювання фінансових ризиків є критично важливими для забезпечення стійкості та виживання українських підприємств. Це дозволить вчасно виявляти та реагувати на різноманітні виклики, оптимізувати бізнес-процеси та розробляти адаптивні стратегії управління. Таким чином, ефективне управління фінансовими ризиками є невід'ємною частиною сучасного менеджменту, що сприяє збереженню та розвитку бізнесу в складних та непередбачуваних умовах. В цьому процесі велике значення має вибір методу оцінки фінансового ризику.

Методи оцінки фінансових ризиків (табл. 1) є сукупністю інструментів та підходів, які дозволяють визначити ймовірність та величину потенційних фінансових втрат.

До основних методів кількісного аналізу відносяться:

– статистичний метод – засновано на аналізі історичних даних. Використовується для розрахунку середнього значення,

Методи оцінки фінансових ризиків

Метод	Опис	Переваги	Недоліки	Коли застосовувати
Якісний аналіз	Заснований на експертних оцінках та досвіді. Використовується для ідентифікації та оцінки ризиків, які важко кількісно виміряти.	Гнучкий, не вимагає великої кількості даних.	Суб'єктивний, результати можуть залежати від експерта.	На ранніх етапах аналізу, коли відсутня достатня кількісна інформація.
Кількісний аналіз	Використовує статистичні методи для обчислення ймовірності та величини ризиків.	Об'єктивний, точний.	Вимагає великої кількості даних, може бути складним у застосуванні.	Коли є достатня історична інформація та ресурси для проведення складних розрахунків.
Комплексний аналіз	Поєднує якісний та кількісний аналіз.	Забезпечує більш повну картину ризиків.	Може бути складним у реалізації.	Для оцінки складних ризиків, що включають як кількісні, так і якісні компоненти.

Джерело: узагальнено авторами

дисперсії та інших статистичних характеристик;

– метод експертних оцінок – базується на думках експертів у певній галузі. Використовується, зокрема, для оцінки ризиків, для яких відсутня достатня кількісна інформація;

– метод сценаріїв – передбачає побудову різних сценаріїв розвитку подій та оцінку їхнього впливу на фінансові результати;

– аналіз чутливості – дозволяє оцінити, як зміна значень ключових параметрів впливає на результати;

– імітаційне моделювання, яке Засноване на створенні математичної моделі процесу та проведенні численних симуляцій;

– дерево рішень – візуальний метод, який дозволяє представити всі можливі варіанти розвитку подій та вибрати оптимальне рішення.

Оцінка фінансових ризиків є складним процесом, який вимагає глибоких знань та досвіду. Найбільш ефективним підходом є комбінація різних методів, що дозволяє отримати більш повну та об'єктивну картину ризиків.

На основі проведеного дослідження можна зробити певні рекомендації для

вітчизняних підприємств щодо удосконалення системи аналізу та оцінювання фінансових ризиків:

1. Впровадження сучасних інформаційних технологій. Автоматизація процесів, тобто використання спеціалізованого програмного забезпечення для автоматизації збору даних, аналізу та звітування, а також застосування технологій штучного інтелекту та машинного навчання для прогнозування ризиків та виявлення аномалій. Важливо також забезпечити інтеграцію між різними інформаційними системами для полегшення обміну даними та підвищення точності аналізу.

2. Підвищення кваліфікації персоналу. Навчання та розвиток, а саме – регулярне проведення тренінгів та семінарів для співробітників з метою підвищення їх кваліфікації у сфері фінансового аналізу та управління ризиками, а також впровадження програм сертифікації для підтвердження компетентності працівників. Також можна порекомендувати у окремих випадках залучати зовнішніх експертів – співпраця з консультантами та експертами у галузі фінансового аналізу для отримання незалежних оцінок та рекомендацій.

3. Модернізація (удосконалення) існуючих методів – оновлення моделей ризик-менеджменту з урахуванням нових тенденцій та досвіду інших компаній та використання сучасних методів статистичного аналізу та економетрики для точнішого прогнозування ризиків.

4. Поліпшення системи внутрішнього контролю. Внутрішній аудит, тобто регулярне проведення внутрішніх аудитів для виявлення та усунення недоліків у системі управління ризиками та розробка ефективних процедур внутрішнього контролю для мінімізації фінансових ризиків.

5. Управління ризиками в режимі реального часу. Моніторинг ринкових умов, тобто використання сучасних інструментів для моніторингу ринкових умов та миттєвого реагування на зміни та застосування аналітики в режимі реального часу для виявлення потенційних ризиків та вжиття відповідних заходів.

6. Розвиток культури ризик-менеджменту. Культура управління ризиками: формування у компанії культури, орієнтованої на управління ризиками, де кожен співробітник розуміє важливість своєчасного виявлення та управління ризиками, а також встановлення чітких принципів та політик щодо управління ризиками, які підтримуються на всіх рівнях організації.

7. Диверсифікація ризиків – розширення портфеля активів для зменшення залежності від окремих джерел доходу та зниження впливу ризиків та використання різних фінансових інструментів для розподілу ризиків. Доцільно також розглянути можливість географічної диверсифікації – виходу на нові ринки та розподіл ризиків між різними регіонами.

8. Використання зовнішніх джерел інформації. Аналіз ринкових трендів: постійне оновлення даних про ринкові тенденції та економічні умови та використання зовнішніх аналітичних звітів та досліджень для більш повного розуміння ринкових ризиків.

9. Розробка сценарного аналізу та стрес-тестування, що передбачає проведення аналізу різних сценаріїв розвитку подій

для оцінки їх впливу на фінансовий стан компанії й використання стрес-тестування для перевірки стійкості компанії до різних фінансових шоків.

Застосування вказаних напрямків дозволить суттєво покращити систему аналізу та оцінювання фінансових ризиків, що сприятиме більш стійкому та ефективному функціонуванню компанії в умовах постійно змінного ринкового середовища.

На нашу думку, першочерговими завданнями для більшості вітчизняних підприємств є запровадження автоматизації процесів ідентифікації потенційних ризиків та навчання персоналу.

За таких умов слід розглянути SAP Risk Management – це програмне забезпечення надає інтегровані інструменти для виявлення, оцінки та управління ризиками в реальному часі. Переваги – високий рівень інтеграції з іншими модулями SAP, широкі аналітичні можливості, підтримка рішень на основі великих даних та штучного інтелекту. Впровадження програми SAP Risk Management для удосконалення системи управління фінансовими ризиками надасть такі переваги:

- інтеграція процесів управління ризиками з іншими бізнес-процесами та системами SAP, що вже використовуються в компанії. Це забезпечує централізоване та узгоджене управління ризиками на всіх рівнях підприємства;

- автоматизація процесів виявлення, оцінки та моніторингу ризиків, що знижує ймовірність людських помилок і підвищує ефективність управління ризиками. Це допомагає швидше і точніше ідентифікувати потенційні загрози;

- можливість проведення аналізу ризиків у реальному часі та використання прогностичних аналітичних інструментів для передбачення майбутніх ризиків. Це дозволяє підприємству завчасно вживати заходів для мінімізації можливих негативних наслідків;

- забезпечення доступу до всіх необхідних даних для прийняття обґрунтованих рішень щодо управління ризиками. Завдяки

детальній аналітиці та звітності керівництво може краще розуміти ризики та вжити стратегічно важливі рішення;

– забезпечення відповідності компанії різним нормативним вимогам та стандартам управління ризиками. Це важливо для підтримання репутації підприємства та уникнення юридичних та фінансових санкцій;

– можливість зниження фінансових втрат, що пов'язані з ризиковими подіями, і оптимізувати використання фінансових ресурсів. Це сприяє підвищенню фінансової стабільності та рентабельності компанії;

– підвищення прозорості процесів управління ризиками, що дозволяє керівництву контролювати та оцінювати ефективність вжитих заходів. Це сприяє покращенню внутрішнього контролю та управління.

Загалом впровадження SAP Risk Management сприятиме створенню більш ефективної та надійної системи управління фінансовими ризиками, що дозволить компанії більш впевнено функціонувати в умовах динамічного ринкового середовища.

Навчання персоналу є ключовим елементом успішного впровадження будь-якої нової системи управління, включаючи SAP Risk Management. Перелік важливих аспектів,

які слід врахувати при організації навчання персоналу для використання цієї системи: оцінка навчальних потреб; розробка навчальної програми; формати навчання; підтримка та супровід; оцінка ефективності навчання; безперервне навчання.

Висновки. Впровадження SAP Risk Management та ефективне навчання персоналу дозволить вітчизняним підприємствам не лише успішно управляти фінансовими ризиками, але й підвищити загальну ефективність бізнес-процесів та конкурентоспроможність.

Таким чином, управління фінансовими ризиками є ключовою складовою фінансового управління підприємством. Цей процес передбачає систематичне виявлення, оцінку, розробку стратегій та впровадження заходів для зменшення впливу негативних фінансових подій або змін на діяльність підприємства. Головною метою управління фінансовими ризиками є забезпечення фінансової стійкості, оптимізація ресурсів та мінімізація втрат. Шляхом систематичного та цілеспрямованого управління фінансовими ризиками підприємство здатне забезпечити свою фінансову стійкість, адаптуючись до змін у фінансовому середовищі та мінімізуючи можливі негативні наслідки.

Список літератури:

1. Орлик О.В. Фінансові ризики в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. *Інноваційна Економіка*. 2016. № 5–6. С. 218–223.
2. Гапонюк О.І., Сирмамійх І.В. Формування загальної політики з управління фінансовими ризиками на підприємстві. *Вісник Приазовського державного технічного університету*. Серія: Економічні науки. 2017. Вип. 33. С. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.31498/2225-6725.33.2017.134122>
3. Яцук О.О., Захарова Н.Ю. Фінансовий стан підприємства та методика його оцінки. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Економіка і управління. 2018. Т. 29 (68). № 3. С. 173–180.
4. Разумова Г.В., Курносова О.І. Управління ризиками інвестиційної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Бізнес Інформ*. 2024. № 3. С. 96–101. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-96-101>
5. Старинець О.Г. Фінансові ризики в діяльності сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2020. Вип. 34. С. 180–184. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-34-30>
6. Томашук І.В., Томашук І.О. Управління фінансовими ризиками підприємства як складова забезпечення сталого функціонування суб'єкта економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-64>
7. Балдинюк В.М. Управління ризиками господарської діяльності підприємства та шляхи їх зниження. *Економіка і суспільство*. 2023. Вип. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-1>
8. Risk Management: understanding the basics and importance. IMD. 2024. URL: <https://www.imd.org/blog/management/risk-management/>
9. Lomothey R. Risk Management. The project Manager's Perspective. 2018. URL: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1472917/FULLTEXT02.pdf>
10. Захарова Н.Ю. Управління ризиками на підприємстві: сутність, підходи та методи. *Бізнес Інформ*. 2023. № 1. С. 203–209.
11. Бутенко В., Байдацький М. Теоретичні основи формування системи управління ризиками на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-35>

References:

1. Orlyk O. V. (2016) Finansovi ryzyky v systemi zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Financial risks in the system of ensuring financial and economic security of the enterprise]. *Innovative economy*, no. 5–6, pp. 218–223.
2. Gaponiuk O., Syrmamiikh I. (2017) Formuvannia zahalnoi polityky z upravlinnia finansovymy ryzykamy na pidpriemstvi [Formation of general financial risk management policy at the enterprise]. *Reporter of the Priazovskyi state technical university. Section: Economic Sciences*, no. 33, pp. 82–87. DOI: <https://doi.org/10.31498/2225-6725.33.2017.134122> (in Ukrainian)
3. Yaczux O. O., Zaxarova N. Yu. (2018) Finansovyi stan pidpriemstva ta metodyka yoho otsinky [Financial state of the enterprise and method of its evaluation]. *Scientific notes of Taurida National V. I. Vernadsky University. Series: Economy and Management*, vol. 29 (68), no. 3, pp. 173–180. (in Ukrainian)
4. Razumova H. V., Kurnosova O. I. (2024) Upravlinnia ryzykamy investytsiinoi diialnosti v umovakh tsyfrovoy transformatsii [Investment Risk Management in the Context of Digital Transformation]. *Business Inform*, no. 3, pp. 96–101. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-96-101>. (in Ukrainian)
5. Starynec O. (2020) Finansovi ryzyky v diialnosti silskohospodarskykh pidpriemstv [Financial risks in the activities of agricultural enterprises]. *Uzhorod National University Herald. Series: International Economic Relations and World Economy*, vol. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-1> (in Ukrainian)
6. Tomashuk I., Tomashuk I. (2022) Upravlinnia finansovymy ryzykamy pidpriemstva yak skladova zabezpechennia staloho funktsionuvannia subiekta ekonomiky [Financial risk management of the enterprise as a component of ensuring sustainable functioning of the economic entity]. *Economy and Society*, no. 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-64> (in Ukrainian)
7. Baldynyuk V. (2023) Upravlinnia ryzykamy hospodarskoi diialnosti pidpriemstva ta shliukhy yikh znyzhenia [Management of risks of economic activity of the enterprise and ways to reduce them]. *Economy and Society*, no. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-1> (in Ukrainian)
8. IMD (2024). Risk Management: understanding the basics and importance. Available at: <https://www.imd.org/blog/management/risk-management/>
9. Lomothey R. (2018). Risk Management. The project Manager's Perspective. Available at: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1472917/FULLTEXT02.pdf>
10. Zakharova N. Yu. (2023) Upravlinnia ryzykamy na pidpriemstvi: sutnist, pidkhody ta metody [Risk management at the enterprise: essence, approaches and methods]. *Biznes Inform*, vol. 1, pp. 203–209. (in Ukrainian)
11. Butenko V., Baidatsky M. (2023). Teoretychni osnovy formuvannia systemy upravlinnia ryzykamy na pidpriemstvi [Theoretical bases of forming a risk management system at an enterprise]. *Economy and Society*, vol. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-35> (in Ukrainian)